

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.471/2019/11.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke
Dr. Figula Ildikó előadó bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: (...)

A felperes képviselője: Petia Ügyvédi Iroda

Az alperes: Fejér Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: (...) kamarai jogtanácsos

A per tárgya: földhasználati jog törlése és tulajdonjog bejegyzése tárgyában hozott határozat jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.361/2018/18. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.361/2018/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15 napon belül 50.000,- (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Pest Megyei Kormányhivatal mint mezőgazdasági igazgatási szerv 2015. december 2-án kelt FEH/01/1143-79/2015. számú elsőfokú határozatában a (...) külterületi (...) hrsz. alatt nyilvántartott 45 ha 1872 m² térmértékű, a felperes földhasználati joga alatt álló területből, 4264/274682 tulajdoni hányad kiadását rendelte el perben nem álló G.I. részére, a Fejér Megyei Kormányhivatal

Sárbogárdi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya által (...) szám alatt nyilvántartott termelőszövetkezeti külön lap terhére, a Sárbogárdon 2015. november 16. napján benyújtott egyezségnek megfelelően.

- [2] A határozat rendelkező része rögzítette, hogy a határozat jogerőre emelkedését követően keresi meg a mezőgazdasági igazgatási szerv a Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatal Földhivatali Osztályát, hogy a tulajdonjogot az ingatlan-nyilvántartásba jegyezze be. A határozat rendelkező részében hivatkozott egyezséghez kapcsolódott, hogy a felperes, valamint a felperes használatában volt termőföldeken részarány-tulajdonnal rendelkező tulajdonosok között megállapodás jött létre a földkiadó és földrendező bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 9/B. § (6) bekezdése második mondata alapján, a mezőgazdasági igazgatási szerv részéről meghirdetett földkiadási eljárásban.
- [3] A megállapodás szerint a részarány-tulajdonosok és a felperes mint szerződő felek tiszteletben tartják a részarány-tulajdonosok kialakult birtoklását, és ennek megfelelően kéri a részarány kiadásra vonatkozó határozat meghozatalát.
- [4] A megállapodás 5. pontja részletesen felsorolja azt, hogy a felperes földhasználatában lévő melyik földterületből milyen tulajdoni hányad az, amelyre vonatkozóan a kiadást kéri.
- [5] A (...) külterületi (...) hrsz-ú 4264/274682 tulajdoni hányadra G.I. javára kérték a földkiadási határozat meghozatalát.
- [6] Az egyezség alapján megszületett földkiadásról rendelkező elsőfokú határozatot a mezőgazdasági igazgatási szerv - annak rendelkező részében foglaltaktól eltérően - a határozat jogerőre emelkedését megelőzően küldte meg a Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatal Földhivatali Osztályához, mint elsőfokú ingatlanügyi hatósághoz.
- [7] A földkiadásról rendelkező határozattal szemben a felperes 2015. december 22-én fellebbezést terjesztett elő. A másodfokú eljárás, mely a Pest Megyei Kormányhivatal előtt folyt, először felfüggesztésre került 2016. szeptember 2-án a Fejér Megyei Kormányhivatal FEH/01/1143-57/2017. számú sorsolási jegyzőkönyvével szemben felperes részéről előterjesztett kifogást elbíráló másodfokú határozat és az azt érintő esetleges per befejeztéig.
- [8] A felperes ugyanis jogorvoslattal támadta a földkiadási eljárásban született FEH/01/1143-57/2017. számú, 2015. november 16-án született sorsolási jegyzőkönyvet.
- [9] A másodfokú eljárásban a NÉBIH 04.3/2016-1/2016. számú és 2016. március 17-én kelt határozatával a sorsolási jegyzőkönyvvel szemben jogorvoslatot előterjesztő felperes kifogását eredménytelennek találta, és a sorsolás eredményét helybenhagyta.
- [10] Ezen határozattal szemben a felperes részéről előterjesztett keresetet a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. szeptember 13-án kelt, 13.K.27.262/2016/50. számú ítéletével elutasította, majd a felperes részéről kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban a Kúria Kfv.VI.38.078/2017/9. számú, 2018. november 7-én kelt ítéletében az ítélet hatályban történő fenntartásáról rendelkezett. A kúriai ítélet-többek között- megállapította, hogy a felperesnek nincs tulajdonjoga, csak használati joga a részarány-tulajdonosok földjén, megállapította, hogy a felperes tulajdonosi jogosítványokat nem gyakorolhat ezeken a földeken.
- [11] A földkiadásról rendelkező elsőfokú határozattal szembeni, jogorvoslatra tekintettel felfüggesztésre került másodfokú hatósági eljárás a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős 13.K.27.262/2016/50. sorszámu ítélete után folytatódott. A másodfokú eljárásban a mezőgazdasági igazgatási szerv jogkörében eljáró Pest Megyei Kormányhivatal PE/FE/490-E/2018. számú határozatával (2018. március 27-én) az elsőfokú határozat helybenhagyásáról rendelkezett.
- [12] A felperes ezen másodfokú, a földkiadás tárgyában hozott határozattal szemben 2018. április 20-án benyújtott kereseti kérelmében a határozat jogszerűsége vizsgálatát kezdeményezte, mely közigazgatási perben a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.883/2018/18. sorszámu, 2019.január 15-én kelt ítéletével a felperes kereseti kérelmét elutasította, majd a Kúria

2020. január 21-én kelt Kfv.37409/2019/5 számú ítélete a jogerős ítélet hatályban való fenntartásáról döntött.

- [13] Az elsőfokú ingatlanügyi hatóság 33638/2016. (05.12.) számú elsőfokú határozatát a mezőgazdasági igazgatási szerv FEH/01/1143-78/2015. számú határozata ismeretében úgy hozta meg, hogy a földkiadásról rendelkező határozat még nem volt jogerős, és a határozatban elrendelte, hogy (...) tulajdonjogát földkiadás jogcímén vezessék át a (...)i (...) hrsz-ú ingatlan 4264/274682-ed eszmei tulajdoni hányadára, és ezzel párhuzamosan a felperes földhasználati jogát töröljék ugyanerre a részre az ingatlan tulajdoni lapjáról.
- [14] A felperes ezen elsőfokú határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő 2016. június 22-én, alapvetően arra hivatkozva, hogy az elsőfokú ingatlanügyi hatóság nem jogerős földkiadási határozat birtokában döntött az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésről. Az alperes a másodfokú eljárás során megkísérelte tisztázni az FEH-01.1143-78/2015. számú határozat jogerejét, emiatt jogsegélyt is igénybe vett.
- [15] A Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztálya, és a Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztálya válaszaiban ismeretében megállapította, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló határozat 2016. március 24-én jogerőre emelkedett, ezért 2017. november 16-án kelt, 33663/2017. számú határozatával az elsőfokú határozat helybenhagyásáról döntött az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 6. § (1) bekezdése, 26. § (1) bekezdése, 26. § (8) bekezdése, 34. § (1) bekezdése, valamint a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 9/C. § (4) bekezdésére hivatkozva.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [16] A felperes keresetében az alperes 30662/17. számú határozatát a Kp. 92. § (1) bekezdés a)-b) pontjában foglaltak alapján visszamenőleges hatállyal kérte megsemmisíteni az eredeti állapot helyreállítása és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezése mellett, akként, hogy a (...) külterületi (...) hrsz-ú ingatlan vonatkozásában G.I. nevére és javára az ingatlan-nyilvántartásban a támadott határozattal 4264/274682 arányban bejegyzett tulajdonjoga törlésre, míg a felperes törölt földhasználati joga visszajegyzésre kerüljön.
- [17] A határozatot álláspontja szerint jogsértő volt, mert az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés nem jogerős földkiadást elrendelő határozaton alapult, ezzel sérült a Ket. 2. § (3) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 50. §-a, 72. § (1) bekezdése.
- [18] Az alperes védíratában a felperes keresetének az elutasítását indítványozta, állítva, hogy a földkiadást elrendelő határozat jogerejéről jogsegély keretében győződött meg, és csatolta a Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztályának azon levelét, amely az alperest arról tájékoztatta, hogy 2016. március 24-én emelkedett jogerőre a bejegyzés alapjául szolgáló határozat. Álláspontja szerint mivel a bejegyzés alapjául szolgáló okirat az Inytv. 34. § (1) bekezdésében foglalt adattartalmat tartalmazta, az alperesnek eljárási kötelezettsége volt, és be kellett jegyeznie G.I. tulajdonjogát.

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt mintaper

- [19] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a felperes 59 ügyben kezdeményezte az ingatlanügyi határozatok jogszerűsége vizsgálatát azonos ténybeli és jogi alapon. A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy ügyet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 33. §-a alapján mintaperben döntött el. A jelen ügyben

kezdeményezett közigazgatási per a mintaperre tekintettel felfüggesztésre került a 7.K.27.179/2018/2. számú végzéssel.

- [20] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. április 23-án kelt 7.K.27.088/2018/11. számú mintaperben hozott ítéletével az alperes, mint ingatlanügyi hatóság felperes földhasználati jogának törléséről, és a részarány-tulajdonos magánszemély tulajdonjogának földkiadási jogcímén ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését elrendelő elsőfokú határozatot helybenhagyó másodfokú határozatnak a megsemmisítéséről döntött és az alperest kötelezte új eljárás lefolytatására.
- [21] A mintaperben hozott ítélet indokolása az volt, hogy az ingatlan-nyilvántartási hatóság a jogerős földkiadási határozat hiányában földkiadás jogcímén tulajdonjog bejegyzését nem rendelhette volna el, figyelemmel az Inyvtv. 26. § (8) bekezdésére, mely a tulajdonjog bejegyzésére kizárólag végrehajtható határozat alapján ad lehetőséget.
- [22] A mintaper ítélete az alperes mint másodfokú ingatlanügyi hatóság számára azt az útmutatást adta, hogy az Inyvtv. 28. § (8) bekezdésére tekintettel vizsgálják azt meg, hogy: "a tulajdonjog bejegyzésének alapjául szolgáló földkiadási határozat milyen módon és mikor emelkedett jogerőre, meg kell állapítani, hogy a bejegyzés alapjául megjelölt földkiadási határozat végrehajtható-e, és az Inyvtv. 28. § (8) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak-e. Majd ennek megfelelően kell a tulajdonjog bejegyzésének időpontját meghatározni, és az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést elrendelni.
- [23] A mintaperben hozott ítélettel szemben rendkívüli jogorvoslati kérelem előterjesztésére nem került sor.

A mintaper utáni közigazgatási per

- [24] A mintaper meghozatalát követően a közigazgatási bíróság folytatta a pert. A perben az alperes csatolta azt a 2018. június 7-én kelt, 30196/2018. számú határozatát, amelyben a közigazgatási per tárgyát képező 30662/2017. számú másodfokú határozat indokolását - a mintaperben hozott ítélet útmutatását figyelembe véve - módosította akként, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági Földhivatali Növény- és Talajvédelmi Erdészeti Főosztály Földművelésügyi és Erdészeti Osztálya a 2018. március 27-én kelt PE/FE/490-1/2018. számú határozatában helybenhagyta a G.I. 4264/274682 arányú tulajdonjogának bejegyzése alapjául szolgáló FEH/01/1143-78/2015. számú határozatát, így a földkiadási határozat 2018. június 1-jén vált véglegessé. A határozat rendelkező része rögzítette, hogy a tulajdonjog bejegyzésének időpontja 2018. június 1.
- [25] A felperes ezek után a keresetét kiterjesztette az alperes 30196/2018. számú határozatára is, és kérte annak Kp. 92. § (1) bekezdése alapján történő megsemmisítését, az eredeti állapot helyreállítását és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését.
- [26] Állítása szerint változatlanul nem lett feltárva a tényállás abban a kérdésben, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló határozat végrehajtható-e, vagy sem.
- [27] Nem vitatta, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal, mint másodfokú hatóság a PE/FE/490-1/2018. számú határozatával 2018. március 27-én az elsőfokú földkiadás tárgyában született határozat helybenhagyásáról rendelkezett, de kiemelten hivatkozott arra, hogy ezzel a határozattal szemben kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben a keresetlevél a keresetlevélnek a határozat végrehajtására vonatkozó halasztó hatálya elrendelését is kezdeményezte. Állítása szerint a keresetkiterjesztésről szóló beadványa benyújtása időpontjában (2018. július 4.) a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság még nem döntött az azonnali jogvédelem iránti kérelméről. Ebből következően álláspontja szerint a határozatot nem lehetett volna végrehajthatóként értékelni, így a módosított határozat nem születhetett volna meg.

- [28] Elsődlegesen a keresetlevél visszautasítását, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. A védírat szerint a felperesnek a területekre tulajdonjoga nincs, ezért a felperes jogának vagy jogos érdekének a közvetlen sérelme nem állapítható meg.
- [29] Az alperes védírat kiegészítésében a felperes kiterjesztett keresetének is az elutasítását kérte. Állítása szerint a hatóság orvosolta a jogsérelmet, hiszen a felperes által az eredeti keresetben megjelölt jogszabálysértésként meghatározott azon tény, hogy a földkiadási határozat még nem jogerős (nem végleges) már nem áll fenn, mely a másodfokú határozat módosításában is rögzítésre került.
- [30] Érvelése szerint a módosító határozat meghozatalát megelőzően két alkalommal is megkereste a Pest Megyei Kormányhivatalt az azonnali jogvédelemről történő döntéshozatal kérdésében, és utoljára a Pest Megyei Kormányhivatal 2018. augusztus 2-án azt a tájékoztatást adta, hogy a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság még nem döntött az azonnali jogvédelem iránti kérelemről. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy mivel felperes 2018. április 20-án nyújtotta be keresetlevelét az elsőfokú hatósághoz, az azonnali jogvédelem iránti kérelem elbírálásának határideje már azt megelőzően letelt, mielőtt az alperes a módosító határozatát meghozta volna.

A jogerős ítélet

- [31] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a felperes keresetét elutasította.
- [32] Álláspontja szerint az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés során egymástól jól elkülöníthető két döntés született, egyrészt G.I. tulajdonjogának bejegyzéséről szóló döntés, másrészt a felperes termelőszövetkezet földhasználati jogának törlésére vonatkozó döntés.
- [33] Az ítélet indokolása szerint a részarány-tulajdonos vonatkozásában a tulajdonjog bejegyzéséhez kapcsolódóan a felperesnek nem volt keresetőségi joga. Az indokolás szerint a szövetkezet földhasználati joga a törvény erejénél fogva megszűnt, azt olyannak kell tekinteni, mintha nem is létezne, annak ellenére, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az a törlés pillanatáig be volt jegyezve. Az érvelés szerint a felperesnek az ingatlan-nyilvántartásba kizárólag tsz. földhasználati joga volt bejegyezve - amely, jogszabály erejénél fogva már korábban megszűnt - amelyből következően nem kapcsolódik a felperes közvetlen érdekkörébe a tulajdonjog bejegyzése. A földhasználatra jogosultnak ugyanis nincs joga arra, hogy perben vitathassa a tulajdonos tulajdonjogának a bejegyzését. Az a körülmény, hogy a felperes földhasználati jogát ugyanakkor törölték, amikor G.I. tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, csupán egy időbeli egybeesés, az intézkedés sem jogilag, sem tartalmilag nem kapcsolódik egymáshoz. A hatóság ugyanis a földhasználati jogot korábban is törölhette volna, mivel az a jogszabály erejénél fogva megszűnt. Ebből következően a felperes földhasználati jogának törlésére nem azért került sor, mert a tulajdonos tulajdonjogát bejegyezték, ebből következően a tulajdonjog bejegyzéséhez kapcsolódóan a felperesnek nincs keresetőségi joga. Ebből következően a bíróság nem is vizsgálta érdemben a G.I. tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó határozat jogszerűségének kérdését.
- [34] Az ítélet, a földhasználati jog törlésére vonatkozó ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kapcsán a felperes keresetőségi jogát elismerte. Az indokolás szerint a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a szövetkezet földhasználati joga a részarány földtulajdon helyének meghatározása esetén a kijelöléssel szűnik meg, és a szövetkezet a haszonbérlo jogosítványait gyakorolja a gazdasági év végéig. E törvény 14. § (2) bekezdése szerint a föld kiadása esetén a szövetkezet földhasználati joga legkésőbb a kiadáskori gazdasági év végével szűnik meg, kivéve, ha a felek korábbi határidőben állapodtak meg.
- [35] Az ítélet érvelése szerint a termelőszövetkezet tagjai vonatkozásában a földek helyrajzi szám szerinti elkülönítése az 1990-es évek elején megtörtént, a földek helyrajzi szám szerinti meghatározása az ingatlan-nyilvántartásban is szerepel. Az indokolás szerint mivel a részarány

földtulajdonosok földjei helyének meghatározása megtörtént, ezért a felperes esetére az 1993. évi II. törvény 14. § (1) bekezdését kell alkalmazni, mely szerint a szövetkezet földhasználati joga a kijelöléssel megszűnt, ebből következően az alperes döntése a felperes földhasználati jogának törléséről jogszerű volt, ezért a bíróságnak a felperes keresetét mint alaptalant el kellett utasítani.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [36] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a jogerős ítéletnek - az elsőfokú közigazgatási határozatra is kiterjedő hatályú - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az ingatlan-nyilvántartási törvény 6. § (1) bekezdésében szereplő kérelemhez kötöttség elvének megsértésére, a Ptk. 5:167. § okirati elv szabályai megsértésére. Állította, hogy a földhasználati jog törlése és tulajdonjog bejegyzése szükségszerűen ugyanazon eljárásban került lefolytatásra, és a hatóság aktusának két részecseleménye nem választható külön, az csak egy határozatban történhetett meg. Állította, hogy az ingatlan-nyilvántartási hatóság eljárása kérelemhez kötött, és nincs lehetőség arra, hogy az ingatlanügyi hatóság a felperes földhasználati jogát törölje, mint ahogy történt ez a megelőző eljárásban is, és a mezőgazdasági igazgatási szerv nem jogerős és nem végrehajtható határozat alapján törölje a felperes földhasználati jogát a tulajdonosok ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével egyidejűleg.
- [37] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a Kúria 997/2003. számú közigazgatási elvi határozatát, amely szerint a mezőgazdasági szövetkezetek a használatukban álló földrészeket vonatkozásában tulajdonosi jogosítványokat gyakoroltak, ezért rendelkezési joguk az ingatlanok elidegenítésére vonatkozóan fennállt. Állította, hogy a tsz. földhasználati jog a tulajdonjoggal közös vonásokat mutat, amelynek része a rendelkezési jog is.
- [38] Hivatkozott a Kúria 18/2010. (XI.8.) KK véleményére, ennek kapcsán arra, hogy bejegyzéshez fűződő joghatály a bejegyzési kérelem iktatásának időpontjával következik be az Inyvtv. 44. § (1) bekezdése szerint, ezért a perbeli ingatlan-nyilvántartási határozatok bejegyzésének hatálya időpontját módosítani nem lehet, azaz a bejegyzést el kellett volna utasítani. Sérelmezte, hogy az alperes bejegyzést elrendelő, illetve földhasználati jogot törölő határozat indokolását módosító határozat a tulajdonjog bejegyzésének időpontját 2018. június 1-jében jelölte meg, az ingatlan-nyilvántartásban azonban mind a törlés, mind a tulajdonjog bejegyzése dátumaként az elsőfokú határozat által megadott törlési és bejegyzési dátum szerepel.
- [39] Állította, hogy a jogerős ítélet a termelőszövetkezet földhasználati jog tartalmát tévesen értelmezte, nem vette figyelembe a szövetkezetesítés idején hatályban volt földről szóló 1967. évi IV. törvény 12. § (1) bekezdését, mely szerint a termelőszövetkezetet a használatában levő föld tekintetében megilleti a birtoklás használati és hasznok szedésének joga, továbbá a rendelkezési jog.
- [40] Állította, hogy több földforgalmi tárgyú jogszabályt sértett az ítélet, így az Alaptörvény P) cikkét, a Ptk. 5:30. § (2) bekezdését, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. § (1) bekezdését, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 13. §-át, melyek közös jellemzője, hogy előírják a termőföld hasznosítására vonatkozó kötelezettségek teljesítését.
- [41] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását, és a felperes felülvizsgálati perköltségben való marasztalását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet helyesen értelmezte és alkalmazta a jogszabályi rendelkezéseket, az teljes mértékben jogszerű és megalapozott, valamint az alperes is helyesen értelmezte és alkalmazta a tulajdonjog bejegyzésére és földhasználati jog törlésére vonatkozó jogszabályokat.

- [42] Kiemelte, hogy a felperes felszámolási eljárása - amely 1992-ben indult - már 25 éve tart, a felszámolónak már rég át kellett volna adni a földeket a részarány-tulajdonosok részére, be kellett volna fejeznie az elszámolást, ehelyett a felperes minden jogorvoslati lehetőséget megragad arra vonatkozóan, hogy a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése ne történhessen meg. A felperes felülvizsgálati kérelme egyetlen hivatkozását sem tartotta megalapozottnak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [43] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [44] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokat a Kúria megismételni nem kívánja, pusztán a felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben néhány elemet kiemel, illetve a mintaper követésével kapcsolatos hivatalból vizsgálandó szempontokat rögzíti.
- [45] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 33. §-ában szabályozott mintaper a közigazgatási per jog új jogintézménye.
- [46] A Kúria vizsgálta, hogy a Veszprémi KMB mintaper keretében hozott 7.K.27.088/2018/11. számú ítéletének volt-e, és mennyiben kötőereje a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező közigazgatási perre.
- [47] A Kp. a mintaperben hozott ítélet kötőerejéről kifejezetten nem rendelkezik. A Kp. 33. § (2) bekezdésében szereplő rendelkezésből, mely szerint amennyiben a mintaperhez képest tény- és jogbeli azonosság van a mintaper után elbírálásra kerülő jogvitánál, a közigazgatási bíróság azt a mintaper eredménye szerint tárgyaláson kívül bírálhatja el, a Kúria szerint az következik, hogy a mintaperben hozott ítélet fő szabály szerint - tény- és jogbeli azonosság esetén - a közigazgatási perben eljáró bíróságot köti. A mintaper, mint jogintézmény célja is aligha fogható meg másban, mint hogy mintául szolgál az azonos ténybeli és jogi megítélésű ügyek eldöntésében. Amennyiben a mintaper eredménye a tény- és jogbeli azonosság esetén nem volna kötelező általában az eljáró bíróságra, akkor a mintaper intézményének nem volna pergazdaságossági, célszerűségi, vagy bármilyen más perjogi haszna, értelme, és az üres, tartalom nélküli jogintézmény volna.
- [48] Amennyiben pedig jelen ügyben felülvizsgált ítéletet hozó bíróságnak követnie kellett a mintaper eredményét, akkor attól, ezen ítélet jogszerűségét vizsgáló Kúria sem térhet el még akkor sem, ha a mintaper eredményét felülvizsgálattal a Kúrián nem támadták, és ekként a mintaper helyességéről a Kúria nem foglalhatott állást.
- [49] A Veszprémi KMB felülvizsgálattal érintett ítélete azonban olyan jogi kérdésen, a keresetőségi jog megítélésén alapult, amely a mintaperben kifejezetten eldöntésre nem került, a Kúria megítélése szerint a keresetőségi jog elismerése önmagában nem teremt kötelező jogi alapot annak követésére még mintaper esetén sem.
- [50] Egy mintaper keresetőségi jogra vonatkozó „mintaítéletének” jogerejéből következő „mintahatás” csak akkor érvényesül a mintaper felein túlmenően, ha az a mintaperben kifejezetten vitatott volt, és arra a „mintaítélet” indokolása kitér, azaz kifejezett döntést tartalmaz, továbbá a mintaperben az érintett félnek - bármilyen minőségben - módja volt a mintaper által eldöntött jogkérdésben álláspontját előterjeszteni a tisztességes eljáráshoz való jog keretei között, vagy az általa felvetett érvek részvétele nélkül is eldöntésre kerültek, és az a mintaper ítéletének indokolásából kitűnik.
- [51] Mindezért jelen ügyben a bíróság alapíthatta ítéletét a keresetőségi jog hiányára, mert a mintaperben nem került értékelésre a felperesnek a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó keresetőségi joga, így ebben a tekintetben a mintaper kötőerejéről nem beszélhetünk. A felperesi felülvizsgálati kérelem ezt nem is kérdőjelezte meg, hanem azt érdemben vitatta.
- [52] Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a közigazgatási perben a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia a felperes keresetőségi jogát, és hogy az ügyféli jogállás nem eredményez

automatikusan kereshetőségi jogot (Kfv.IV.29.357/1996/6; Kfv.II.38.029/2018/3.). A közigazgatási hatósági aktus megtámadhatóságához kapcsolódó igényérvényesítési jogosultsága fennállásának megállapítása a jogvita érdemére tartozó kérdés, és igényérvényesítési jogosultság hiányában a kereset elutasításának van helye (Kfv.IV.38.039/2016/4.).

- [53] A Kúria a Kfv.IV.37.287/2007. számú ügyben hozott ítéletében kifejezetten a földhasználó mezőgazdasági szövetkezet kereshetőségi jogát vizsgálta a földkiadó bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatával összefüggésben, és megállapította, hogy e körben a szövetkezetnek kereshetőségi joga nincs. Ezért a Kúria a jogerős ítélet jogi érvelését a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga bejegyzéséhez kapcsolódó felperesi kereshetőségi jog hiánya terén mindenben osztja.
- [54] A felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozik arra, hogy a szövetkezeti földhasználati jog törlése, és a részarány-tulajdonosok tulajdonjogának a bejegyzése csak egy határozatban és egyszerre történhetett meg, ugyanis, ahogy arra a jogerős ítélet helyesen utal - a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 14. § (1) és (2) bekezdése szerint a felperes földhasználati joga törvény erejénél fogva megszűnt, és csak technikai kérdés, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az ingatlanügyi hatóság a földhasználati jog törlését mikor jegyzi be.
- [55] Alaptalanul hivatkozta a felülvizsgálati kérelem azt is, hogy a tsz. földhasználati jog a tulajdoni joggal közös vonásokat mutat és, hogy annak lényeges része a rendelkezési jog is - ugyanis a Kúria a 997/2003. számú határozat megszületéséhez képesti megváltozott és e perben is alkalmazandó jogszabályi környezet figyelembevételével a Kfv.VI.38.068/2017/9. számú ítéletével - kifejezetten a felperes földhasználati jogával összefüggésben - egyértelműen megállapította, hogy a felperesnek nincs tulajdonjoga, tulajdonosi jogosítványokat nem gyakorolhat.
- [56] Mindebből következően a felperes alaptalanul hivatkozta felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős ítélet a termelőszövetkezet földhasználati joga tartalmát tévesen értelmezte.
- [57] Figyelemmel arra, hogy a felperes földhasználati joga a fent idézett 1993. évi II. törvény 14.1 § (1) és (2) bekezdése alapján törvény erejénél fogva megszűnt, a földhasználati jog ingatlan-nyilvántartásból való törlése pusztán deklaratív aktus, továbbá, mivel a felperesnek a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez kapcsolódóan kereshetőségi joga nincs, az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte annak érdemi vizsgálatát, hogy a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi XLVI. törvény 26. § (8) bekezdésében rögzített végrehajtható határozat alapján került-e sor. Szükséges megjegyezni, hogy mindezért jelen ügyben az ügy előzményének tekinthető mintaper nem volt irányadó, ezt a felperes sem állította.
- [58] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, és a termőföld hasznosításának kötelezettségét előíró jogszabályi rendelkezéseknek nincs kapcsolata sem a felperes részéről kereshetőségi jog hiányában is hivatkozott részarány-földtulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével, és nincs kapcsolata a felperes földhasználati joga törlésével sem. A kereshetőségi jog hiányában sem a jogerős ítéletnek, sem a Kúriának nem kellett és nem is lehetett állást foglalnia abban, hogy a széljegyzés időpontjától eltérő tulajdonszerzési időpontot megállapító határozat, amely a határozat rendelkező részében egyébként nem jelenik meg, bármilyen szempontból jogszerű-e.
- [59] Mindezért a Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [60] *A Kp. 33. §-a szerinti mintaperben hozott ítélet- a mintapertől jogi és ténybeli szempontból nem különböző közigazgatási perben - a bíróságot - fő szabály szerint - köti.*
- [61] *A földhasználó mezőgazdasági szövetkezetnek nincs kereshetőségi joga a részarány-tulajdonosok tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését elrendelő határozat vonatkozásában.*

Záró rész

- [62] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárási intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm.rendelet 41. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a 41. § (5) bekezdése alapján ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg.
- [63] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (5) bekezdésének megfelelően költségjegyzék előterjesztésével felszámított alperes javára járó perköltség megfizetésére a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte. Ennek összegéről a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése és 3. § (5) bekezdése alapján rendelkezett.
- [64] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdése szerint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni.
- [65] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 5.

**Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Figula Ildikó sk. előadó bíró,
Dr. Rák-Fekete Edina sk. bíró**